

Vizsgák követelményei

Az osztályozó vizsga során a számonkérésre a tantárgyak sajátosságait figyelembe véve írásban és/vagy szóban és/vagy gyakorlati vizsga keretében kerül sor.

1. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló legyen képes egyszerű szóbeli közlések megértésére, utasítások végrehajtására kérdésekre való válaszadásra;
- meghallgatott vagy olvasott mese, történet elmondására segítséggel;
- az udvarias érintkezés tanult formáinak alkalmazására valóságos szituációkban (köszönés, bemutatkozás, kérés, köszönetnyilvánítás)
- a tanult memoriterek elmondására;
- magyar ábécé betűinek fölismerésére, összeolvasására;
- kiejtés szerint írandó szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok
- a tanuló fejlettségi szintjének megfelelő–néma és hangos olvasására;
- a másolásra kötött betűkkel írott mintáról, a saját nevének önálló, helyes leírására;
- a j hang helyes jelölésére a taneszközökből megismert szavak körében;
- szavak írására másolással: betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül.

Matematika

- A tanuló tudjon tárgyakat, elemeket sorba rendezni, összehasonlítani, szétválogatni megnevezett vagy választott tulajdonság alapján;
- legyen képes a halmazok számosságának megállapítására;
- tudjon igaz-hamis állításokat alkotni; állítások helyességét eldönteni;
- legyen képes növekvő és csökkenő számsorozatokat felismerni, képezni adott szabály alapján;
- egyszerűbb esetekben tudjon szabályjátékok és sorozatok szabályát szóban megfogalmazni.
- tudja a halmazokat összehasonlítani számosságuk szerint;
- biztosan írja, olvassa, rendezze sorba nagyság szerint a számokat húszas számkörben;
- használja, értelmezze pontosan a relációs jeleket;
- képezzen adott szabály alapján növekvő és csökkenő számsorozatokat;
- ismerje a számok kéttagú összeg-és különbségalakjait húszas számkörben;
- ismerje fel a páros és páratlan számokat;
- tudja a számok szomszédjait;
- tudjon hozzátevést, elvételt tevékenységgel elvégezni, a műveletet szóban megfogalmazni;
- legyen gyakorlata az összeadás, kivonás, bontás, pótlás alkalmazásában;
- tudjon egyszerű szövegösszefüggést lejegyezni rajzzal, számokkal, művelettel.
- legyen képes helymeghatározásra a tanult kifejezések alkalmazásával;
- ismerje fel, tudja kiválasztani az alakzatok közül a háromszöget, négyszöget és a kört;
- tudjon hosszúságot, úrtartalmat, tömeget mérni választott és szabvány egységekkel;
- használja egyszerű szám és szöveges feladatokban a m, kg, l egységeket;
- tudja helyesen alkalmazni a hét, nap, óra időtartamot.

Vizuális kultúra

- A tanuló ismerje az évfolyam számára előírt eszközöket, és tudja azokat rendeltetészerűen használni.
- ismerkedjen meg a természet és az ember alkotta jelekkel.

- tudjon viszonyítani (kisebb-nagyobb).
- ismerje fel a fő színeket, a fehéret és a feketét.
- legyen képes egyszerű tárgyak létrehozására.
- tudjon közös beszélgetésekbe bekapcsolódni, egy-egy látványra rácsodálkozni.
- tudja mi a sík, tömeg, térforma (tapasztalás, érzékelés).
- tudja, mi a pont, egyenes, görbe, kör.

Technika és tervezés

- Az eszközök és szerszámok rendeltetésszerű és balesetmentes használata.
- Az anyagok alakítása (például agyag gyúrása, lapítása, gömbölyítése, formázása; fa tördelése; papír tépése, nyírása, hajtogatása; a fonal sodrása, csomózása, bojtózása.)
- A gyalogos közlekedés szabályai. A biztonságos tömegközlekedés.

Ének-zene:

- Énekeljen tisztán és ritmizáljon hallás után tanult dalokat egyénileg vagy csoportosan.
- Ritmushangszerként használjon tárgyakat és játékhangszereket.
- Az énekelt vagy hallott zene ritmusát kísérelje mozdulatokkal (taps, dobantás).
- Fejezze ki zenei élményeit szavakban vagy a szöveg sugallta utánpótló mozdulatokkal.
- Tegyen különbséget zaj és zene között, ismerjen fel különböző hangforrásokat.
- Különböztesse meg az énekhangot a hangszeres hangzástól.
- Zenehallgatás
- Tegyen különbséget magas és mély, hosszú és rövid hang között

Testnevelés

- Alakzatok felvétele és változtatása az utasításnak megfelelően.
- A gimnasztikai feladatok teljesítése utánpótlással.
- Az alapvető mozgáskészségek (járás, futás, ugrás, dobás, kúszás, mászás) elfogadható végrehajtása.

Etika/hit- és erkölcsstan

- A család és rokonság elemi szintű ismerete.
- Személyes tapasztalatok a családi és közösségi ünnepek kapcsán.
- Személyes tapasztalatok a környezetben élő emberekkel kapcsolatban.
- A környezet élővilágának ismerete a személyes tapasztalatok útján.

2. évfolyam

Magyar nyelv-és irodalom

- A tanuló legyen képes ismert típusú írott utasítások megértésére, végrehajtására;
- kérdésekre adott válaszok értelmes megfogalmazására;
- a mindennapi érintkezés nyelvi formáinak alkalmazására, udvarias viselkedésre;
- a tanult memoriterek szöveghű elmondására;
- szavak, szószerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasására: legalább a szavak egyben tartásával;
- olvasmányok tartalmának elmondására tanítói kérdésekre;
- tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felkészülés utáni felolvasására. A felolvasott szöveg mondatokra tagolására: szünettartás, levegővétel;
- 8-10 soros, a tanulóknak ismert témájú szöveg önálló megismerésére, megértésének igazolására kérdések megválaszolásával;
- az ábécérend ismeretére,

- hosszú magán-és mássalhangzók fölismerésére a beszédben;
- a hosszú hangok jelölésére az írásban;
- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat
- 30-40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot.
- Az egyszerű szavakat helyesen választja el.
- Írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz
- A rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan lejegyzésére, tollbamondásra, a kiejtéstől eltérőként másolással.
- Másolásakor nem vét írástechnikai hibát. Szöveg minta alapján felismeri és kijavítja hibáit. Percenként 15-20 betűt ír.

Matematika

- Számok írása, olvasása, helyes használata 100-ig, nagyság szerinti összehasonlításuk, felsorolásuk növekvő, illetve csökkenő sorrendben.
- Számok helyének megtalálása a számegyenesen.
- Az egyes, illetve a tízes számszomszédok megállapítása.
- Az egyjegyű és a kétjegyű, illetve páros és páratlan szám fogalmának alkalmazása.
- Az összeadás és a kivonás értelmezése (rajz, szöveg alapján) a 100-as számkörben.
- Kerek tízesek és egyjegyű számok összegének meghatározása.
- Kétjegyű számokhoz egyjegyű számok hozzáadása, kétjegyű számokból egyjegyű számok elvétele a tízesek átlépése nélkül.
- Kétjegyű szám pótlása a nagyobb tízes szomszédra.
- Kerek tízesekből egyjegyű szám elvétele.
- Kétjegyű számokhoz kerek tízesek hozzáadása, kétjegyű számokból kerek tízesek elvétele.
- Hosszúságok becslése, megmérése, kimérése.
- A méter, deciméter és centiméter hosszúságegységek és a köztük lévő kapcsolat ismerete, egyszerűbb átalakítások.
- A fenti témakörökhöz kapcsolódó egyszerű szöveges feladatok megoldása.

Vizuális kultúra

- Tudja személyes élményeit megjeleníteni képi formában.
- Tudjon mintázni, gyurmával plasztikát létrehozni.
- Legyen képes egyszerű lenyomat készítésére.
- Tudjon szabályos vonal, folt és színritmusra épített sor- és terülő díszet alkotni.
- Ismerje fel a műalkotások témáit.
- Legyen képes egyszerű báb tervezésére.
- Tudjon egyszerűbb tárgyakat rajzolni modellezés után.
- Legyen képes néhány művészeti alkotás és azok alkotóinak megnevezésére.
- Legyen képes egyszerűbb tárgyak ábrázolására közvetlen szemlélet és emlékezet után.

Technika és tervezés

- Az élő és a tárgyi környezet kapcsolatának megfigyeléséből származó tapasztalatok felhasználása feladathelyzetben.
- Az anyag, a szerkezet, a forma, a funkció és az esztétikum összefüggéseinek érvényesítése a tárgykészítés folyamán.
- Szakszerű és biztonságos szerszámhasználat.
- Egyszerű makett irányított tervezése és elkészítése.
- Egyszerű ábra olvasása és értelmezése. Mérés centiméter pontossággal.

- A biztonságos gyalogos közlekedés és tömegközlekedési eszközhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása szituációs játékokban.

Ének-zene

- A hallás után tanult dalokat közösen éneklí, tud alkalmazkodni a csoport énekéhez.
- Helyes éneklési szokások kialakítása
- Énekeljen ritmuskísérettel. Játékos gyakorlatok
- Tudja érzékelni a zenemű tagolását.

Testnevelés

- Végrehajtja a vezényszónak megfelelő alakzatot.
- Gimnasztikai gyakorlatok végzése bemutatott v. a pedagógus által elmondott utasítások alapján.
- Változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- Tudjon 6-8 percig futni megállás nélkül.
- Tudjon futni iram- és irányváltoztatással, tárgykerüléssel, 30 m-t maximális sebességgel.
- Helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- Ugrókötél gyakorlatok 30 mp-ig folyamatosan.
- A tevékenység céljának megfelelően használja a labdát, próbálja a technikát minél pontosabban gyakorolni. Ismerje a használt szerek nevét. Célbedobás zsámolyra, karikába 6 m-ről.
- Távolba dobás kislabdával
- Legyen képes különböző játékos és egyszerű egyensúlygyakorlatok elvégzésére változó körülményekkel.
- A testtömeg megtartása függésben és támaszban.
- Mászókötélen mászókulcsolással mászási kísérletek
- Labdajátékok - Tudja a labdát gurítani, vezetni, feldobni, elkapni, a tanult átadási módokkal a társnak átadni.
- Szlalom labdavezetés 15 m-es pályán.
- Labdaadogatás párokban 1 perc 3 m-es távolságból 30-40 átadás

Etika/hit- és erkölcsstan

- Személyes adatok elemi szintű ismerete.
- Tapasztalatok problémás helyzetekről
- A rokonság ismerete.
- A személyes kapcsolatok alapszabályai.
- Iskolai és családi tapasztalatok a közösségi események, ünnepek és hagyományok kapcsán.
- A lakóhely ismerete.
- Ismeretek a környezetben élő növényekkel és állatokkal kapcsolatban.
- A mesevilág megkülönböztetése a valós környezettől.

3. évfolyam

Magyar nyelv

- Az igék, a főnevek és a melléknevek felismerése, megnevezése, helyesírása.
- A begyakorolt szavak helyesírása a kiejtés szerint, a szóelemzés alapján.
- Egyszerű és összetett szavak elválasztása önállóan.
- További 25-30 begyakorolt szóban a j/ly helyes jelölése.

- Az igék, a főnevek és a melléknevek felismerése, megnevezése.
- A szófajok szabályának megfogalmazása.
- Öt-hat mondatból álló elbeszélő fogalmazás írása felkészülés után, ismert témákban.

Magyar irodalom

- Egyéni tempójú, rendezett, tiszta íráskép.
- Az írásbeli munkák javítása tanítói segítséggel.
- Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondása néhány összefüggő mondattal.
- A feldolgozott művek témájával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazása.
- Ismert feladattípusok szóbeli és írásbeli utasításainak megértése.
- Fél oldal terjedelmű, ismert témájú szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek felolvasása felkészülés után.

Matematika

- Ismerje az alaphalmaz, részhalmaz fogalmát.
- Állapítsa meg egyszerű sorozatok szabályát, tudja folytatni az elkezdett sorozatot.
- Tudjon megfogalmazni igaz, hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni.
- Tudjon egyszerű nyitott mondatokat kiegészíteni.
- Értelmezzen egyszerű szöveges feladatokat, tudja az adatokat lejegyezni, megoldási tervet készíteni.
- Tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 1000-es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint.
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.
- Ismerje a számok egyes, tízes, százaz szomszédait, tízesekre, százazokra kerekített értékét.
- Tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást.
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal.
- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 1000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű szorzóval).
- Becslést, ellenőrzést eszközként használja.
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén.
- Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.
- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat, nevezze meg néhány tulajdonságukat.
- Tudjon megoldani szám és szöveges feladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm,
- t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc).

Környezetismeret

- Tudja, hogy az élőlények életben maradásához tápanyagra, levegőre, vízre, megfelelő hőmérsékletre, fényre van szükség.
- Ismerje a növények és az állatok felépítését, legfontosabb hasonlóságait, lássa a táplálékuk megszerzése közötti különbséget.
- Tudja a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, értesítésük módját. .
- Állapítsa meg helyesen iránytű segítségével a fő világtájakat.
- Tudja néhány mondatban bemutatni a fővárost.
- Legyen képes felfedezni a fővárosi és vidéki élet közötti különbségeket.
- Ismerjen fel néhányat képről Budapest nevezetességei közül.

Ének-zene

- A dalanyagból kiválasztott 10 dal éneklése emlékezetből, a tanult technikai megoldások, tempójelzések és dinamikai jelek alkalmazásával.
- Ritmusképletek elrendezése, értelmezése ütemmutató szerint. Jellemző dallamfordulatok felismerése kottaképről.

Technika és tervezés

- Természetes, mesterséges anyagok tulajdonságainak megkülönböztetése.
- Az anyagok tulajdonságai és felhasználásuk közötti kapcsolat felismerése.
- Tudjon megkülönböztetni a műszaki rajzban használatos vonalfajtákat, legyen képes nézeti rajzok elemzésére.
- Egyszerű makett készítése.
- Ismerje és alkalmazza a gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályait.
- Munkaeszközök megfelelő használata, védelme, megbecsülése, gondozása.
- Baleset, betegség esetén tudja, mit kell tennie.
- Ismerjen fel néhány – a háztartásban nélkülözhetetlen – alapvető szerszámot, eszközt.

Vizuális kultúra

- Tudja, mi az azonosság, hasonlóság.
- Legyen tisztában a beállítás tárgyainak arányával.
- Tudja, mi a kontraszt.
- Ismerje a fő- és mellékszíneket.
- Tudja a tempera és vízfesték jellemző fogásait alkalmazni.
- Tudjon valamilyen eseményt, élményt vizuálisan megjeleníteni.
- Ismerjen legalább 3-3 műalkotást és alkotóját, azokról tudjon összefüggően beszélni.
- Ismerje lakóhelyének legalább egy nevezetes műalkotását.
- Tudja, mi a tájkép, csatakép, emlékmű.
- Legyen képes alkalmazni néhány kézműves-technikát.

Testnevelés:

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése a pedagógus utasításainak megfelelően.
- A változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- A helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- A tevékenység céljának és a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód megválasztása és végrehajtása.
- A helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- A tevékenység céljának és a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód megválasztása és végrehajtása.

Digitális kultúra

- Tudjon megnevezni digitális eszközöket
- Tudjon megfelelő szoftvert elindítani
- Tudja a rajzolóprogram alapfunkcióit, rajzeszközök alkalmazását
- Tudja az elkészített alkotásait elmenteni
- Ismerjen egy böngésző programot, annak alapfunkcióit
- Tudjon egyszerű kulcsszavakkal keresni
- Legyen tisztában a személyes adatok fogalmával

Etika/hit- és erkölcsstan

- Életkorának megfelelően legyen reális képe saját külső és belső tulajdonságairól.
- Tudjon figyelni másokra.
- Törekedjen a másokkal való tartós kapcsolat kialakítására.

- Ismerjen konfliktusok feloldására szolgáló eljárásokat.
- Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához.
- Értse, hogy az emberek és kultúráik sokfélék, törekedjen azok elfogadására.
- Értse, hogy a Föld mindenki közös otthona, melyért felelősséggel tartozunk.
- Törekedjen rá, hogy a jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi szempontból értékelje.

4. évfolyam

Magyar nyelv

- Esztétikus, rendezett egyéni írás. Mondatok helyes leírása.
- A mondatfajták felismerése, megnevezése, helyes leírása.
- Az egyalakú szótövek, a tanult toldalékok felismerése, a szavak toldalékos alakjának helyesírása.
- Az igealakok felismerése, az igekötős igék helyesírása ismert szavak esetében.
- A tulajdonnevek fajtáinak helyesírása, a földrajzi név, intézménynév, címek, márkanevek, díjak nevének esetében a begyakorolt szavak helyesírása. A főnevek tárgyragjának, a többes szám jelének felismerése.
- A melléknév, a számnév helyes írásmódja. A hibák javítása tanítói segítséggel, önellenőrzéssel.
- A tanult szófajok felismerése, megnevezése és a szabályok megfogalmazása.
- A hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- Egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban;
- Gondolatait, érzelmeit, véleményét a kommunikációs helyzetnek megfelelően, néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
- A szövegalkotásakor törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására, meglévő szókincsének aktivizálására.

Magyar irodalom

- Szövegértés igazolása feladatok önálló megoldásával: válaszadás, lényegkiemelés.
- Érthető, folyamatos beszéd a mindennapi kommunikációban. Az udvarias beszédfordulatok használata a mindennapi beszédhelyzetekben.
- A mondanivaló értelmes, lényegre törő megfogalmazása szóban.
- Előzetes felkészülés után ismert tartalmú szöveg pontos, folyamatos, értelmező felolvasása, a szövegfonetikai eszközök használata.
- 15-20 soros szöveg önálló olvasása.

Angol nyelv

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, legfeljebb kétmondatos kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egymondatos kérdést vagy állítást pontosan megért.
- rövid, egyszerű szövegekben felismeri az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.
- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű szövegeket (legalább néhány mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.
- ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről képes röviden, nonverbális elemekkel támogatva beszélni.
- törekszik az angol nyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

- észreveszi a magyarul illetve angolul történő olvasás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot elolvas;
- ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben fontos információt megtalál.
- követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát.
- bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
- észreveszi a magyarul illetve angolul történő írás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, leír ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.
- bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Matematika

- Tudjon halmazokat képezni, kiválogatott elemek közös tulajdonságát megnevezni;
- Legyen képes összefüggések felismerésére, megfogalmazására;
- Tudja eldönteni állítások igazságtartamát, igaz, hamis állításokat fogalmazni;
- Tudja megkeresni nyitott mondatok igazsághalmazát;
- Ismerje és alkalmazza a szöveges feladatok megoldási algoritmusát;
- Tudjon folytatni számsorozatokot a felismert szabály alapján;
- Tudja megkeresni az összes lehetőséget egyszerű kombinatorikus feladatokban.
- Tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 10 000-es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint.
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.
- Ismerje a számok egyes, tízes, százaz, ezres szomszédait, tízesekre, százazokra, ezresekre kerekített értékét.
- Tudja értelmezni, megoldani a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást.
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal, 1000-rel.
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén.
- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 10 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval).
- Becslést, ellenőrzést eszközként használja.
- Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.
- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat;
- Ismerje fel az alakzatok geometriai tulajdonságait, válassza ki a megadott tulajdonságú alakzatokat;
- Ismerje a kocka és a téglalest tulajdonságait (lapok, csúcsok, élek száma);
- Tudjon megoldani a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc) szám és szöveges feladatokat;
- Tudja kiszámítani a téglalap és a négyzet területét.

Környezetismeret

- Ismerje fel, nevezze meg és jellemezze a tanult életközösségek legjellemzőbb élőlényeit.
- Értse az élőlények élőhelye, életmódja és testfelépítése közötti egyszerű összefüggéseket.
- Tudja az élőlényeket a megfelelő csoportba besorolni. Ismerje ezeknek a csoportoknak a jellemző tulajdonságait.
- Legyen képes a megismert élőlényekből egyszerű táplálékláncot összeállítani.
- Lássza az emberi tevékenység és a természet veszélyeztetettsége közötti összefüggést.
- Ismerje az életünkhöz szükséges környezeti feltételeket.
- Legyen képes elemi szinten tájékozódni Magyarország domborzati térképén.

- Tudjon irányokat meghatározni a fővilágtájak segítségével.
- Találja meg lakóhelyét és nagytájainkat a domborzati térképen.
- Nevezze meg a különbségeket az eltérő településtípusok között.
- Ismerje fel a Földön kívüli térségek létét.

Ének-zene

- A dalanyagból kiválasztott további 10 magyar népdal, műdal közös éneklése emlékezetből. A Himnusz szöveghű éneklése. Az iskolai ünnepekhez kapcsolódó dalok éneklése.
- Tanult dalok szolmizálása tanítói segítséggel. Dalrészletek olvasása és kottába írása tanítói segítséggel. Az alsó tagozaton tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerése és megszólaltatása kottaképről, hármás ütemben is.

Technika és tervezés

- Alaprajz, nézetrajz készítése önállóan.
- Mérés centiméteres pontossággal.
- Részvétel tárgykészítő tevékenységben – tárgykészítés saját ötlet alapján.
- A célszerű és takarékos anyagfelhasználás.
- Rend, tisztaság munka közben.
- A készítendő tárgy sajátosságaihoz illő anyag és munkaeszköz választása.
- Jártasság a gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályainak alkalmazásában.
- Ismerje a háztartásban használatos eszközök és gépek rendeltetését és használatát.

Vizuális kultúra

- Legyenek képesek személyes élményeik életkoruknak megfelelő szinten történő megjelenítésére képen.
- Legyenek képesek a valóság téri viszonyait rajzukban takarással, feljebb- lejjebb helyezéssel, nagyságviszonyuk érzékeltetésével kifejezni.
- Legyenek képesek tárgyak folyamatos megfigyelésére, megjelenítésére megfigyelés alapján.
- Legyenek képesek tárgyak különböző nézeti rajzának elkészítésére.
- Ismerjék a fő- és mellékszíneket, legyenek képesek a színek keverésére, a színárnyalatok megkülönböztetésére.
- Ismerjék a 12 tagú színek színeinek nevét, tudják kikeverni ezeket.
- Tudják a látványnak megfelelően meghatározni a rajzlap helyzetét.
- Ismerjenek legalább három műalkotást és azok alkotóját.

Testnevelés

- A tanult gimnasztikai gyakorlatokból összeállított mozgások pontos és folyamatos végzése, ritmus és mozgás összhangjának megteremtése, mászás rúdon, vagy kötélén.
- Vágtafutás, illetve tartós futás 10 - 12 percig.
- A feladatnak legjobban megfelelő dobásmód megválasztása, a hajító mozdulat elfogadható végrehajtása.
- Célba dobás elvárható biztonsággal.
- Testtömeg megtartása támaszban és függésben. Egyensúlyozás, térben való tájékozódás.
- Tornagyakorlatok koordinált végrehajtása.
- Játék sikerélményt biztosító szinten.
- Labdavezetés, labda birtokba vétele, gól vagy pontszerzés érdekében.
- Igazodás labdához és társakhoz, megoldási lehetőség felismerése. Együttműködés társakkal, játék és magatartási szabályok betartása.
- A siker és a kudarc elviselése a különböző feladatokban és a játékokban.

- Néhány egyszerű, az évszaknak megfelelő szabadban végezhető játék ismerete.
- Úszás és úszó jellegű feladatok
- Siklás hason; mellúszás lábtempó végrehajtása önállóan és eszköz segítségével.
- Mellúszás kar és lábtempó összekötése.
- Ugrások, merülések, taposások: beugrás és taposás a mélyvízben.

Digitális kultúra

- Tudjon megnevezni digitális eszközöket, ismerje azok funkcióit
- Tudjon megfelelő szoftvert kiválasztani, elindítani
- Ismerje a rajzolóprogram funkcióit, rajzeszközök alkalmazását
- Tudja az elkészített alkotásait elmenteni
- Tudja a korábban elkészített digitális alkotásokat megnyitni, módosítani
- Tudjon néhány diából álló bemutatót létrehozni
- Tudjon böngésző programot elindítani, alapfunkcióit használni
- Tudjon egyszerű kulcsszavakkal keresni
- Legyen tisztában a személyes adatok fogalmával
- Tudjon adott problémához algoritmust választani

Etika/hit- és erkölcsstan

- Életkorának megfelelően legyen reális képe saját külső és belső tulajdonságairól.
- Figyeljen másokra.
- Törekedjen a másokkal való tartós kapcsolat kialakítására.
- Ismerjen konfliktusok feloldására szolgáló eljárásokat.
- Értse a szabályok jelentőségét a közösség életében, részt vesz azok kialakításában, és be is tartja azokat.
- Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához, életkorának megfelelően ismerje azt.
- Értse, hogy az emberek és kultúráik sokfélék, tartsa tiszteletben azokat.
- Értse, hogy a Föld mindenki közös otthona, melyért felelősséggel tartozunk.
- Törekedjen rá, hogy a jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi szempontból értékelje.
- Legyen képes a körülötte zajló eseményekre és különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.

5. évfolyam

Magyar nyelv

- Alapismeretek a kommunikáció tényezőiről a gyakorlatban.
- A hangsúlyozás, dallam, tempó és szünettartás szerepe a beszédben.
- A nem nyelvi kifejezőeszközök fő formái, szerepük a kommunikációban és kapcsolatuk a nyelvi kifejezőeszközökkel.
- Mindennapi beszédhelyzeteink: kapcsolatfelvétel, véleménynyilvánítás: kérdés, kérés, beszélgetés. Az elemi udvariassági formák ismerete és használata.
- A mondatfonetikai eszközök (hangsúly, dallam, szünet, tempó) szerepe a beszédben, alkalmazásuk és megértésük a mindennapi kommunikációban, a történetmesélésben.
- A beszédhangok, a hangképzési folyamat, a magán- és a mássalhangzótörvények.
- A hang, a szó és a szóelem megkülönböztetése.
- A szótag és az elválasztás. A betűrend.
- A mássalhangzótörvények helyesírási kérdései: hasonulás, összeolvadás, rövidülés.

- Helyesírási alapelvek.
- A szóelemző írásmód.
- A hangalak és a jelentés viszonya: egy- és többjelentésű szavak, rokon és ellentétes jelentésű, azonos alakú és hasonló alakú szavak. Szólások, szóláshasonlatok, közmondások.

Irodalom

- Személyes és olvasmányélmény egyszerű megfogalmazása, elsősorban szóban.
- Történetmondás mindennapi személyes élményről, olvasmányról szóban és rövid fogalmazásban.
- Két-három népdal; mesék a klasszikus és a mai magyar irodalomból és a világirodalomból. A mesék jellemzői motívumai, fordulatai, hőstípusai.
- Mese és valóság az elbeszélésben.
- A szerkezet és a megjelenítés eszközei, a hős, a kaland, az erkölcsi választások.
- Az ütemhangsúlyos verselés.
- Petőfi Sándor: János vitéz című elbeszélő költeménye.
- Mitológiai és bibliai történetek. Petőfi Sándor: Az Alföld és még két vers; Arany János Családi kör című verse, valamint más, a témához kapcsolódó - különböző korokból származó - változatos hangulatú és formanyelvű szépirodalmi és egyéb szövegek.
- Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk (vagy a regény egy jellemző részlete), valamint más kapcsolódó szépirodalmi művek és egyéb (pl. publicisztikai) művek.
- A barátság, ellentét, felelősség, közösség élethelyzeteinek, konfliktusainak ábrázolása az irodalomban, a korosztálynak megfelelő olvasmányokban.
- A hosszabb prózai elbeszélés jellemzői: szerkezet, szereplők, helyszínek, a szereplők közti kapcsolatok
- Az élőszó és az írott szöveg azonos és eltérő jellemzői (szövegszerkesztés, nyelvi forma, szövegtagolás) néhány gyakori műfajban: elbeszélés, leírás, jellemzés.
- Jártasság a korosztály számára készült szótárak használatában.
- A megadott memoriterek ismerete.

Történelem

- Az információk rendszerezése és értelmezése az őskor, az ókori Kelet, Hellas, az ókori Róma és a koraközépkor történelméből.
- Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben.
- Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése
- Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyaló témával kapcsolatban
- A lényeg kiemelése írott és hallott szövegből
- Fogalmazás írása valamely történelmi témáról
- Események, történetek elbeszélése élőszóban, illetve emlékezetből
- Időmeghatározás más ismert eseményre, jelenségre való utalással (pl. a honfoglalás után, Mátyás uralkodása idején). Krisztus előtt, Krisztus után (vagy időszámítás előtt és után).
- Viszonyítások használata: most, előbb, később, ugyanakkor, régebben, nagyon régen.
- Az idő ábrázolása téri vizuális eszközökkel.
- Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata évtized, évszázad, évezred, emberöltő.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete.
- A tanult helyek megkeresése a térképen.
- Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről.
- Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken
- Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.

Angol nyelv

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér.
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

Matematika

- Halmazok értelmezése és alkalmazása.
- A tízes számrendszer biztos ismerete.
- A számok helyes leírása, számegyenesen valóábrázolása a milliós számkörben.
- Összeadás, kivonás többjegyűvel, szorzás, osztás kétjegyűvel.
- Számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása.
- Összeadás, kivonás az egész számok körében.
- A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása.
- Vegyes tört fogalma
- Egyszerűsítés, bővítés.
- Legfeljebb egyjegyű pozitív nevezőjű törtek összeadása, kivonása.
- Egyjegyű pozitív nevezőjű törtek szorzása, osztása egész számmal.
- A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása.
- Legfeljebb ezredek tartalmazó tizedes törtek összeadása, kivonása.
- Tizedes törtek szorzása, osztása természetes számmal.
- Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén
- Helymeghatározás a derékszögű koordináta rendszerben.
- Körző, vonalzó helyes használata.
- Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása .
- Adott tulajdonságú ponthalmazok rajzolása.
- Kerület és terület fogalma.
- Téglalap területe és kerülete.
- Hosszúság és terület mértékegységeinek ismerete.
- Kocka és téglatest ismerete.
- A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása.
- Legfeljebb ezredek tartalmazó tizedes törtek összeadása, kivonása.
- Tizedes törtek szorzása, osztása természetes számmal.
- Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén
- Helymeghatározás a derékszögű koordináta rendszerben.
- Körző, vonalzó helyes használata.
- Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása .
- Adott tulajdonságú ponthalmazok rajzolása.
- Kerület és terület fogalma.
- Téglalap területe és kerülete.
- Hosszúság és terület mértékegységeinek ismerete.

- Kocka és téglatest ismerete.

Digitális kultúra

- Értse, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön
- Legyen képes egyszerű algoritmusokat elemezni és készíteni
- Ismerje a kódolás eszközeit
- Tudjon adatokat kezelni a programozás eszközeivel
- Ismerje, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait
- Ismerje és tudja betartani az elektronikus kommunikációs szabályokat
- Ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit
- Legyen képes egy adott feladat kapcsán önállóan létrehozni szöveges vagy multimédiás dokumentumokat
- Ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket
- Etikus módon használja fel az információforrásokat, legyen tisztában a hivatkozás szabályaival
- Ismerje a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit
- Legyen képes célszerűen választani a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül
- Tudja önállóan használni az operációs rendszer felhasználói felületét
- Tudja önállóan kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat
- Legyen képes használni a digitális hálózatok alapszolgáltatásait

Természettudomány

- A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni.
- Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából.
- Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában.
- Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit, természetett növényeit, a házban és ház körül élő állatait. Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását.
- Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.
- Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait.
- Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.

Etika/hit- és erkölcsstan

- személyes élmények, tapasztalatok megfogalmazása, erkölcsi tanulságok levonása
- beszélgetés, véleménycsere általános erkölcsi kérdésekben
- mesék, mondák fontos erkölcsi tanulságainak megfogalmazása
- élménybeszámoló valós élethelyzetekről
- emberi magatartások, jellemek vizsgálata, a jó és rossz kategóriája
- érvek, ellenérvek megfogalmazása a saját vélemény alátámasztására, illetve mások véleményének megcáfolására
- eligazodás az egymásnak ellentmondó információk, üzenetek között

- morális döntés választást igénylő helyzetekben

Hon és népismeret

- a tanuló ismerje családjá történetét
- legyen tisztában a rokonsági fokozatokkal (felmenő ág, lemenő ág, oldalág, házassági rokonság, műrokonság)
- legyen tisztában lakóhelye értékeivel. Ismerje helytörténetét, helyi hagyományait, nevezetességeit
- ismerje fel a különböző háztípusok különböző eltérő jellegzetes jegyeit
- ismerje fel és nevezze meg a hagyományos háztartás tárgykészletét, és ismerje azok funkcióját
- legyen tisztában a hagyományos család hierarchiájával, feladatkörökkel, és a belenevelődés folyamatával
- ismerje meg a természetes alapanyagok felhasználását, a kézműves tevékenységeket, a népi mesterségeket
- tudja hogyan éltek elődeink felelősségteljesen a természet javaiból

Vizuális kultúra

- Vonalas tanulmányrajz természeti formáról, tónusozás
- Művészi átírás, leegyszerűsítés, dekoratív tervezés
- Hideg-meleg színek, főszínek, mellékszínek, színkeverés, árnyalatok
- Ókori egyiptomi, görög, római építmények, szobrok, festmények képről felismerése, épületek szerkezete, tagolódása

Ének-zene

- Régi és új stílusú népdal ismerete, éneklése, stílusos előadása (tisztá intonáció, magabiztos szövegtudás) szolmizálása kottakép alapján.
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra
- Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod)
- Zenetörténeti ismeretek: őskor, ókor, középkor, reneszánsz
- Zenei műfajok
- Egyházi és világi zene: mise, motetta, madriga sanzon
- Zeneszerzők: O. Lessus, G.P. da Palestina
- Tanult műdalok éneklése

Testnevelés

- Bemelegítésre és a testtartási rendellenességek megelőzésére is alkalmas gimnasztikai gyakorlatok ismerete és a pedagógus utasításainak megfelelő végzése.
- Gyorsfutások versenyszerűen.
- Kötetlen tartós futás 10-12 percig az egyéni képességeknek megfelelő szinten.
- Az ugrások legfontosabb mozzanatainak / fázisainak / - elugrás, légmunka, talajra érkezés ismerete, a felugrás hangsúlyosabbá tétele. A hajítás legjellegzetesebb mozdulatának, az ívképzésnek az elsajátítása.
- A tanult talajgyakorlati elemek, illetve azok kapcsolatának biztonságos végrehajtása, a saját testtömeg feletti uralom a támasz és függésgyakorlatokban.
- Támaszugrásoknál a nekifutás és a támaszvétel zökkenőmentes összekapcsolása.
- A labdatovábbítás és –birtoklás biztonságának növelése, labdaátvételre helyezkedés üres futással. Aktív bekapcsolódás a választott sportjátékba.
- Sportszerű test-test elleni küzdelem.
- Szabadban végezhető mozgásos tevékenységek / játékok /.
- Úszás és úszó jellegű feladatok:
- Siklás hason, gyorsúszás lábtempó végrehajtása önállóan és eszköz segítségével.

- Egykaros úszások végrehajtása gyorsúszásban.
- Gyorsúszás kar- és lábtempó összekötése.
- Mellúszás és a rajt végrehajtása.
- Ugrások, merülések, taposások: beugrás és taposás a mélyvízben.

Technika és tervezés

- élelmiszerek rendszerezése és szerepe a táplálkozásban
- az étkezőasztal megterítése
- épület alaprajzának értelmezése
- becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal
- egyszerű műszaki rajzok olvasása
- ismerje az anyagok érzékelhető tulajdonságait és az anyagvizsgálatok elemi módszereit
- a kommunikáció és az információ életünkben betöltött szerepe
- gyalogos és kerékpáros közlekedést szabályozó jelzőtáblák és útburkolati jelek felismerése
- a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása
- ismerje fel a táplálkozási rend ritmusában, annak ésszerű váltakozásában az egészséges táplálkozás alapjait.

6.évfolyam

Magyar nyelv

- A szófajok alaktani és jelentésbeli jellemzői, képzésmódjuk.
- A szófajok rendszere: alapszófajok, viszonyzóok, mondatszók.
- A szavak közötti kapcsolatok.
- A szófajok helyesírása és nyelvhelyességi kérdései.
- A tulajdonnevek és a belőlük képzett melléknevek helyesírásának esetei.

Irodalom

- Olvasmánytartalmak összefüggő ismertetése az időrend, az ok-okozati összefüggések bemutatásával.
- Rövid tárgyyszerű beszámoló a feldolgozott művekről: szerző, cím, téma, műfaj.
- Két-három magyar történeti monda; egy népballada;
- Vörösmarty Mihály: Szép Ilonka (egy részlet),
- Arany János: Rege a csodaszarvasról
- A walesi bárdok
- Arany János: Toldi című elbeszélő költeménye. Emberi kapcsolatok, konfliktusok, lélekábrázolás. A főszereplő pályája: próbatételek, bűn és megtisztulás. A történetmondás eszközei - szerkezeti, előadásmódbeli, nyelvi sajátosságok.
- Gárdonyi Géza: Egri csillagok; egy ifjúsági (történelmi) regény a magyar vagy a világirodalomból. Helyzetek, kalandok, konfliktusok, a korszakot felidéző írói eszközök, ismétlődő motívumok. Jellemek és sorsok. A prózai és a verses elbeszélés különbsége.
- Lírai alkotások elemzése különböző korokból. A lírai formanyelv sokfélesége: változatok a képiségre, zeneiségre, szerkezetre. Az időmértékes verselés alapjainak megismerése a gyakorlatban.
- A nézőpont szerepe az elbeszélésben és a leírásban. Az olvasottak reprodukálásának módjai. A jellemzés tartalmi és formai követelményei. Elbeszélés, leírás, jellemzés az ismeretterjesztésben. Egyszerűbb dialogikus formák.

- Az irodalmi olvasmányokhoz, egyéb tanulmányokhoz kapcsolódó információk gyűjtése a könyvtárban és / vagy az interneten. Az adatok elrendezése és feljegyzése. Alapvető jártasság a korosztály számára készült lexikonok, vizuális, audiovizuális, elektronikus segédletek használatában.
- A könyvekből gyűjtött adatok rendezésének alapvető ismeretei.
- A megadott memoriterek ismerete.

Történelem

- Az információk rendszerezése és értelmezése a virágzó középkor; a világ, Európa, és Magyarország a kora újkorban; valamint a forradalmak és polgárosodás kora Európában és Magyarországon témakörben
- Források elemzése, lényeg kiemelése az olvasott szövegből
- Híres emberek, történelmi személyiségek ismerete, jellemzése
- Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalat témával kapcsolatban
- Önálló vélemény megfogalmazása eseményekről és személyekről, társadalmi, történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről.
- Érvek, ellenérvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, mások véleményének megcáfolására
- Események, történetek elbeszélése élőszóban, illetve emlékezetből
- Időmeghatározás más ismert eseményre, jelenségre való utalással (pl. a honfoglalás után, Mátyás uralkodása idején). Krisztus előtt, Krisztus után (vagy időszámítás előtt és után).
- Viszonyítások használata: most, előbb, később, ugyanakkor, régebben, nagyon régen.
- Az idő ábrázolása téri vizuális eszközökkel.
- Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata évtized, évszázad, évezred, emberöltő.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete.
- A tanult helyek megkeresése a térképen.
- Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről.
- Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken
- Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.

Angol nyelv

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözet) létrehoz.

Matematika

- Az egymilliónál nagyobb természetes számok írása, olvasása.
- Mérés, mértékegységek, mértékváltás.
- Kerekítés, közelítő érték. Az átlag kiszámítása.
- Prímszám, összetett szám fogalma.
- Oszthatósági szabályok, feladatok.
- Műveletek egész számokkal.
- A racionális szám fogalma.
- Műveletek törtekkel, tizedes törtekkel.
- Geometriai alapismeretek, Szakaszelező merőleges szerkesztése, szögmásolás, szögfelezés. Háromszög és téglalap szerkesztése. Háromszögek, négyszögek csoportosítása. Tengelyes tükrökép megszerkesztése, tengelyesen tükrös alakzatok kiválasztása.
- Grafikonok elemzése.
- Arányos osztás, egyenes és fordított arányosság.
- Százalékszámítás.
- A biztos, lehetséges, de nem biztos és lehetetlen események megkülönböztetése.
- Két-három lépésben megoldható egyenletek, egyenlőtlenségek.

Digitális kultúra

- Értse, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön
- Legyen képes egyszerű algoritmusokat elemezni és készíteni
- Ismerje a kódolás eszközeit
- Tudjon adatokat kezelni a programozás eszközeivel
- Ismerje, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- Ismerje és tudja betartani az elektronikus kommunikációs szabályokat
- Ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit
- Legyen képes egy adott feladat kapcsán önállóan létrehozni szöveges vagy multimédiás dokumentumokat
- Ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket
- Etikus módon használja fel az információforrásokat, legyen tisztában a hivatkozás szabályaival
- Legyen képes digitális eszközökkel önállóan rögzíteni és tárolni képet, hangot és videót
- Digitális képeken képkorrekciót tudjon végrehajtani
- Ismerje a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit
- Legyen képes célszerűen választani a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül
- Tudja önállóan használni az operációs rendszer felhasználói felületét
- Tudja önállóan kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat
- Legyen képes használni a digitális hálózatok alapszolgáltatásait

Természettudomány

- Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait.

Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.

- Formálódjon reális énképe, értse a családi és a társas kapcsolatok jelentőségét, élete irányításában kapjon döntő szerepet az erkölcsi értékrendnek való megfelelés.
- Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról. Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.
- Ismerje fel a környezet-szervezet-életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.
- Erősödjön a természet és a haza iránti szeretete. Törekedjen a természeti és társadalmi értékek védelmére.
- Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait.
- Anyag- és energiatakarékos életvitelével, tudatos vásárlási szokásaival önmaga is járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez.
- Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt.
- Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. Legyenek saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.

Etika/hit- és erkölcsstan

- Kérdező, mérlegelő, próbálkozó, vitatkozó részvétel közös beszélgetésben
- Önálló vélemény megfogalmazása konkrét élethelyzetek kapcsán
- Érvek, ellenérvek higgadt megfogalmazása
- Irodalmi alkotások erkölcsi szempontú értékelése
- Alapvető emberi jellemek tanulmányozása, véleményalkotás
- Erkölcsi értékek, erkölcsi alapelvek megfogalmazása

Vizuális kultúra

- Természeti forma ábrázolása; fény-árnyék hatás, felület, formakarakter, arány
- Az emberi arc arányai, karakter
- Iniciálé, miniatúra rajzolása
- Rovarokról tanulmányrajz (testfelépítés, arány, szimmetria)
- 12 tagú színekörkészítése, színkeveréssel, színkontrasztok, hőfokkontraszt, mennyiségi kontraszt
- Honfoglalás kori tárgyak, motívumok, román, gótikus, reneszánsz épületek, szobrok, festmények felismerése, jellemzése

Ének-zene

- régi és új stílusú népdal ismerete, éneklése, stílusos előadása (tiszt intonáció, magabiztos szövegtudás) szolmizálása kottakép alapján.
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra
- Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod)
- Ritmusképletek: szinkópa, nyújtott, éles ritmus
- A barokk és a klasszicizmus kor stílusjegyei, műfajai, szerzői
- barokk műfajok: opera, oratórium, szvit, concerto, passió
- barokk szerzők: J. S. Bach, A. Vivaldi, G. F. Handel

- bécsi klasszicizmus műfajai: szimfónia, szerenád, szonáta, kamarazene
- a bécsi klasszicizmus zeneszerzői: J. Haydn (Szerenád), W. A. Mozart (Vágyódás a tavasz után), L. v Beethoven (Mormotás fiú dala)

Testnevelés

- Az előző évfolyamokon tanult rendgyakorlatok pontos és gyors végrehajtása, az utasítások fegyelmezett követése. Versenyek, mérkőzések szervezői és rendezői feladatainak ellátása.
- A sokoldalú előkészítésre és a prevencióra alkalmas gyakorlatok részben önálló végzése, az ismétlésszám és az intenzitás növelésével azok hatásfokainak növelése, az alapvető fizikai képességek önmagukhoz mért optimális fejlesztése.
- Az atlétikai mozgások helyes technikai végrehajtása, görcsös erőlködés nélküli vágtafutás, kitaró futás 10-12 percig, a futás távját fokozatosan növelve.
- Energikus elugrás, tényerő légmunka az ugrásoknál
- Hajításnál és lökésnél a lendületszerzés és a hajítás harmonikus összekapcsolása.
- Tornában a tanult mozgáselemekből összeállított talajgyakorlatok, valamint a lendületes, biztonságos talajra érkezéssel végrehajtott támaszugrások végzése.
- Labdajátékokban a legáltalánosabb támadási és védekezési megoldások ismeretének a birtokában a választott játék, játékok aktív és élményszerű játszása.
- Sportszerű küzdelem az oktatott sportág /önvédelmi, illetve küzdősport / szabályainak betartásával.

Technika és tervezés

- Ételkészítési eljárások, étrend.
- Épületek és építmények funkciói, szerkezeti elemei, anyagai.
- Egyszerű műszaki rajzok készítése.
- Tárgyak felismerése vetületek alapján.
- Méretarányos kicsinyítés, nagyítás.
- Vetületi ábrázolás.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.
- Tennivalók közlekedési baleset esetén.
- Az elsősegélynyújtás.

Dráma és színház

- Tudjon konkrét élethelyzetek kapcsán alapvető emberi érzelmeket megfogalmazni
- A megismert irodalmi alkotásokhoz kapcsolódva nevezzen meg alapvető emberi érzelmeket
- Ismerjen népi játékokat
- Soroljon fel ünnepeket, ismerje az ehhez kapcsolódó szokásokat, hiedelmeket
- Ismerje a színház elrendezését, működését

7. évfolyam

Magyar nyelv

- A mondat jellemzői, fajtái.
- Az egyszerű mondat szerkezete, a mondatrészek és a szintagmák.
- A mondattanhoz kapcsolódó nyelvhelyességi ismeretek.
- Az egyszerű mondat helyesírása (vessző, gondolatjel, zárójel).
- A mondatfajták biztos megkülönböztetése.

Irodalom

- Epikus olvasmányok, drámai alkotások szerkezeti elemeinek elkülönítése, a fő- és mellékszereplők jellemzése. A szépirodalmi művekben megjelenő helyzetek és jellemek, érzelmek és gondolatok egyszerűbb összefüggéseinek bemutatása szóban és írásban. A lírai formanyelv (ritmus, rím, hangzás, képiség) stílusesszövegeinek felismerése. Vázlat készítése szóbeli megnyilatkozáshoz, cselekményvázlat írása.
- Különböző témájú lírai alkotások a klasszikus és kortárs, magyar és világirodalomból, a lírai szerkezet, a műfaji sajátosságok, a versformák változatai.
- Anekdotikus történetek, kispikari alkotások a magyar és a világirodalom különböző korszakaiból. Az anekdota változatai, felépítése; a novella szerkezeti jellemzői.
- Magyar történelmi események és korszakok megidézése az irodalomban, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán műveiben. Epikai alkotások a világirodalomból (novellák, regényrészletek).
- Egy dráma (vígjáték, színmű) feldolgozása. A komikum, humor, paródia tartalmi és nyelvi jellemzői.
- Olvasmányok a reformkor irodalmából, szerzők és művek, írók és olvasók, írói életpályák, irodalmi társaságok, folyóiratok, színházi élet, irodalmi kapcsolatok. Romantikus életérzés, életmód, stílusjegyek. Az irodalom, festészet, a zene néhány közös vonása a romantikában.
- Saját vélemény megfogalmazása (az érvelés alapvető szabályait követve) a mindennapi élet egyszerűbb, a korosztály által is átlátható problémáiról, olvasmányokról.

Történelem

- Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása
- „Az információk rendszerezése és értelmezése Európa a nemzetállamok kialakulásának és világháborúknak a korában
- Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben.
- Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése.
- Az olvasmányokról lényegyet kiemelő jegyzetek készítése.
- A lényeg kiemelése írott és hallott szövegekből, tételmondat meghatározása, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint.
- Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról.
- Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek, intézmények háttéréről, A lényeg kiemelése írott és hallott szövegekből
- Önálló vélemény megfogalmazása eseményekről és személyekről, társadalmi, történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről.
- Érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, ellenérvek gyűjtése az ellenvélemények cáfolására,
- Különböző társadalmi-történelmi jelenségek összehasonlítása Rajzos vázlat készítése. Folyamatábra, diagram elemzése.
- Saját vélemény érthető megfogalmazása, a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés megkülönböztetése.
- Események, történetek elbeszélése előszóban, illetve emlékezetből.
- Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretekről. szépirodalomból, sajtótermékekből, rádió- és a tévéműsorokból,
- A különböző információforrások alapján szóbeli következtetések megfogalmazása.
- Fogalmazás írása valamely történelmi-társadalmi és erkölcsi témáról.

Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal.

- Viszonyítások használata: konkrét történelmi időszakokhoz kapcsolódóan (pl. előző évtized, a reformkorban, a XX. században).

- Kronológiai adatok rendezése.
- Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata évtized, évszázad, évezred, emberöltő.
- Események, jelenségek, tárgyak, személyek stb. időrendbe állítása.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete.
- A tanultak elhelyezése az időben a kiemelt időpontokhoz képest, kronológiai számítások.
- A múltban élt emberek életének összehasonlítása a jelennel.
- Események, személyek, tárgyak csoportosítása korok szerint.
- Egyszerű térképek másolása kézi munkával.
- A tanult helyek megkeresése a térképen.
- Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről.
- Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken.
- Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen.

Angol nyelv

- megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel,
- eseményeket mesél el;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- részt vesz egyszerű párbeszédben,
- beszélgetést kezdeményez, befejez.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti; - jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti;
- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

Matematika

- racionális számokkal való műveleteket és azok tulajdonságait
- a hatvány fogalmát és azonosságait
- arányos következtetéseket

- százalékszámítást
- algebrai kifejezéseket
- algebrai kifejezések helyettesítési értékeinek kiszámítását
- a helyes műveleti sorrendet
- az egytagú és többtagú kifejezésekkel való számolásokat (összevonás, kiemelés)
- egyenletek, egyenlőtlenségek megoldását, ellenőrzését
- tengelyes és középpontos tükrözést és tulajdonságait
- a nevezetes szögpárokat
- a szimmetrikus alakzatokat
- a háromszögek és nevezetes négyszögek tulajdonságait, szerkesztésüket
- a háromszögek, négyszögek és a kör kerületét, területét
- a háromszögek egybevágóságának alapeseteit
- a háromszögek nevezetes pontjait, vonalait
- a lineáris függvények ábrázolását, tulajdonságait
- a henger és hasáb fogalmát
- a henger és hasáb felszínének és térfogatának fogalmát, kiszámításuk módját
- a halmazokat és halmazműveleteket

Digitális kultúra

- Ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit
- Tudjon vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmazni a tanult blokkprogramozási nyelven
- Tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről
- Tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket
- Tudja önállóan kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat
- Ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket
- Tudjon a tartalomnak megfelelően kialakítani szöveges vagy multimédiás dokumentumot
- Ismerje és kritikusán használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás)
- Etikus módon használja fel az információforrásokat, legyen tisztában a hivatkozás szabályaival
- Ismerje a prezentációkészítés alapszabályait, és alkalmazza azokat
- Ismerje az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét
- Tudjon a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekről, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket
- Tudja az informatikai eszközöket önállóan használni, a tipikus felhasználói hibákat elkerülni, és elhárítani az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat
- Tudja értelmezni az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit

Fizika

- A tanuló ismerje a tanult fizikai mennyiségek (hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, hőmérséklet, idő, nyomás, légnyomás, erő, súly, munka, teljesítmény) fizikai jelét, mértékegységét.
- Tudja használni a mennyiségek mérésére alkalmazható mérőeszközöket.
- Legyen képes a közismert mértékegységek közötti átváltásra.
- Ismerje a víz különböző halmazállapotait, a halmazállapot változásokhoz tartozó jelenségek szerepét a gyakorlati életben, időjárásban.

- Legyen képes a közlekedésben, a hétköznapi életben előforduló egyszerű mozgások jellemzésére. Ismerje a sebességváltozás és az erő kapcsolatát.
- Ismerje a háztartásokban, a közlekedésben alkalmazott energiahordozókat, értse az energiatakarékosság szükségességét, a fenntartható fejlődés fogalmát.
- Legyenek ismeretei az időjárási jelenségek, természeti katasztrófák fizikai hátteréről.
- IKT ismereteit tudja alkalmazni fizika témájú információgyűjtésben, -rendezésben, -megjelenítésben.
- Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz tartozó kísérletek, hétköznapi jelenségek magyarázatára.

Biológia

- A tanuló ismerje távoli tájak életközösségeit: a trópusi, a mérsékelt és a hideg övezet, a hegyvidékek, a tengerek és a tengerpartok élővilágát
- az élőlények alkalmazkodó képességének és a környezet változásainak kapcsolatát
- az ökológiai rendszerek szabályozó folyamatait
- az élőlény és környezete; az életközösségek szerveződését
- táplálkozási kapcsolatokat és szinteket
- az anyagforgalmat és energiaáramlást.
- az emberi tevékenység hatását az életközösségekre
- a Föld globális gondjait
- lakóhelyünk környezeti problémáit
- rendszert az élők világában, rendező elveket, rendszertani kategóriákat: az élőlények országait

Kémia

- A tanuló ismerje a fizikai és kémiai tulajdonságokat
- gázok, folyadékok és szilárd anyagok jellemzőit
- a halmazállapot-változásokat kísérő energiaváltozásokat
- az energiaforrásokat
- ásványi szeneket
- mesterséges szeneket
- a földgáz és a kőolaj jellemzőit
- a megújuló energiaforrásokat
- az oldatokat, az oldatok töménységéhez kapcsolódó számításokat
- az atomokat és elemeket
- az anyagmennyiség fogalmát
- az atom felépítését.
- az elektronfelhő szerkezetét
- az atomszerkezetet
- a periódusos rendszert
- kémiai kötések
- kémiai reakciókat
- a reakcióegyenletekhez kapcsolódó számításokat

Földrajz

- A tanuló ismerje a földtörténetet
- a kontinensek földrajzát (Afrika, Amerika, Ausztrália és Óceánia, Ázsia, Sarkvidékek, Közép-Európa kivételével Európa)
- a természeti és gazdasági adottságokat az egy-egy kontinensre, vagy az országokra vonatkoztatva
- a tankönyvben szereplő topográfiai névanyagot
- Tájékozódjon a vaktérképen.

Etika/hit- és erkölcsstan

- Alapvető erkölcsi értékek ismerete, törekvés ezek befogadására, helyes értelmezésére, alkalmazására
- Véleményalkotás erkölcsi kérdésekben
- Vitatkozás, érvek, ellenérvek felsorakoztatása saját véleménye mellett
- Élménybeszámoló átél, pozitív élményekről
- Személyes, negatív élethelyzetek felvázolása, az ebből levonható erkölcsi következtetések megfogalmazása
- Művészeti alkotások erkölcsi szemléletű vizsgálata, elemzése

Vizuális kultúra

- Egyszerű jel, piktogram készítése
- Emberi arc, karikatúra, fény-árnyék, tónus, művészi túlzás, montázstechnika
- Mértani testekről látszati, vetületi és axonometrikus rajz készítése. Alaprajz
- Gerinces állatról tanulmányrajz (arány, karakter), színes tanulmány
- Csendélet rajzolása, festés többféle technikával, fény-árnyék
- Újkori művészeti stílusok ismerete, alkotások felismerése, összehasonlítása
- A magyar paraszti kultúra ismerete (építészet, tárgykultúra)

Ének-zene

- régi és új stílusú népdal ismerete, éneklése, stílusos előadása (tiszt intonáció, magabiztos szövegtudás) szolmizálása kottakép alapján.
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra
- Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod)
- Ritmusképletek: szinkópa ritmus, nyújtott ritmus, éles ritmus
- k6, n6 hangközök ismerete
- Romantika stílusjegyei, műfajai és zeneszerzői: szimfonikus költemény (Liszt Ferenc), balett (N.P.Csajkovszkij), magyar nemzeti opera (Erkel Ferenc), romantikus dal (F.Schubert)
- Műdalok - Schubert: Pisztráng

Testnevelés

- A rendgyakorlatok pontos egyöntetű végrehajtása.
- Hasznosítható ismeretszerzés a játékok és versenyek szervezésében, lebonyolításában.
- A bemelegítést, a sokoldalú előkészítést és a testtartási rendellenességek megelőzését szolgáló gyakorlatok végzése, ezek hatásának növelését eredményező megoldások / formák / ismerete.
- Laza, könnyű, gyors / vágta / futás, valamint 10-12 percig kitartó futás növekvő intenzitással, ugrásoknál optimális sebességű nekifutás, a kar- és láblendítés jelentőségének ismerete, hajító és lökő mozdulat csiszolása.
- Torna: 3-4 elemből álló összetett talajgyakorlat bemutatása, az összekötő elemek szerepének ismerete és azok alkalmazása.
- Lendületes támaszgrások.
- Labdajátékokban a társakhoz és a labdához való igazodás, emberfogásos védekezés. A tanult technikai elemek alkalmazása.
- Röplabdában a labda továbbítása alkar-, illetve kosárérintéssel a társhoz, valamint az ellenfél térfelére.
- Sportszerű test-test elleni küzdelem.

Technika és tervezés

- Víz- és energiatakarékosság. A pazarló használat felismerése.
- A hulladékok azonosítása, csoportosítása.
- A hulladék keletkezését mérséklő fogyasztási, életmódbeli szokások.
- Veszélyes hulladékok, környezeti és egészségügyi hatásai.
- Szelektív hulladékgyűjtés.
- Megújuló és nem megújuló energiaforrások.
- Az energia, a nyersanyag és az információ termelésének, illetve előállítási módjainak, továbbá felhasználásuk területeinek, folyamatainak, és azok összefüggéseinek ismertetése.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.
- A biztonságos közlekedés alkalmazása.

8.évfolyam

Magyar nyelv

- A tanult leíró nyelvtani fogalmak rendszerezése. A nyelvi szintek. A mondat szerkezete és jelentése, a szó szerkezetek (szintagmák) kifejezőeszközei; a szófajok rendszere; alaktani ismeretek: szó, szóelem, egyszerű szó, összetett szó, alapszó, képzett szó; a magyar hangrendszer, a mondatfonetikai eszközök.
- A szóalkotás gyakori módjainak fölismerése és elemzése, helyesírási vonatkozásai.
- Az összetett mondat szerkezete, a tagmondatok sorrendje. Az alárendelő és a mellérendelő mondat fajtái. A szórend alapvető kérdései az egyszerű és az összetett mondatban. A többszörösen összetett mondat.
- Az összetett mondat központosítása. A párbeszéd és az idézetek írásmódja. Az idézés módja: egyenes és függő idézet.
- A tanulmányok során előforduló tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának, az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása.
- Nyelvünk eredete, rokonsága. A magyar nyelv típusa: néhány hangtani, alaktani, mondattani sajátossága szórendjének jellemzői. A magyar nyelv helye a világ nyelvei között.
- A mindennapi élet néhány alapvető hivatalos irata: a nyugta, kérdőív, kérvény, önéletrajz tartalmi és formai kérdései.

Irodalom:

- A megismert műfajok stíluseszközeinek megnevezése tárgyyszerűen a tanult szakkifejezésekkel, jellemzésük példákkal. Az olvasott művekben megjelenített emberi problémák bemutatása önálló véleménynyilvánítással. Ismeretek a magyar- és világirodalom nagyobb korszakairól (reformkor, a XX. század első és második fele), néhány alkotó portréja, az olvasott művek elhelyezése a korban.
- A népszerű irodalom néhány gyakori műfajának ismerete, hatáskeltő eszközeik jellemzése.
- Regények, regényrészletek, elbeszélések, lírai alkotások a magyar és a világirodalom visszatérő nagy témáit feldolgozó irodalmi alkotások köréből (ifjúkor és felnőtt kor, társas kapcsolatok, utazás, identitás stb.).
- Irodalmi és kulturális élet a Nyugat első korszakában.
- Szépirodalmi alkotások a Nyugat első nemzedékének íróitól
- Egy dráma (tragédia vagy vígjáték) feldolgozása.
- Olvasmányok a szélesebb értelemben vett kortárs irodalomból. Regionális kultúra és irodalmi élet.

- Tájékozottság az alapvető tömegkommunikációs műfajokban, a média szerepének és hatásának felismerése. A szövegekhez kapcsolódó vizuális kifejezőeszközök ismerete, használata.

Történelem

- A világ, Európa és Magyarország története a II. világháborútól napjainkig, valamint állampolgári ismeretek témakörben
- Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása
- Önálló információgyűjtés adott témához különböző médiumokból, rövid szöveges tartalmi ismertető készítése,
- Az internet kritikus és tudatos felhasználása történelmi
- filozófia- és etikátörténeti ismeretek szerzésére.
- Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek, képek közvetlen megfigyeléséből, hallott és olvasott elbeszélő szövegekből, különböző médiumok
- anyagából,
- Az információk rendszerezése és értelmezése.
- Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben.
- Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok használata.
- Az olvasmányokról lényegyet kiemelő jegyzetek készítése.
- A tanultak felhasználása új feladathelyzetekben
- A lényeg kiemelése írott és hallott szövegekből, tételmondat meghatározása, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint.
- Többféleképpen értelmezhető szövegek jelentésrétegeinek feltárása.
- Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról
- Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek, intézmények hátteréről, feltételeiről, okairól
- Érvek gyűjtése a feltevések mellett és ellen,
- Kérdések megfogalmazása a forrás megbízhatóságára
- Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalat témával kapcsolatban.
- Társadalmi-történelmi, erkölcsi problémák felismerése,
- megfogalmazása,
- Adott történetben a valós és a fiktív elemek megkülönböztetése. Feltevések megfogalmazása igaz történetek szereplői cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról.
- Az emberi (történelmi) cselekvés és annak következménye közötti kapcsolat felismerésének gyakorlása.
- Önálló vélemény megfogalmazása eseményekről és személyekről, társadalmi, történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges, a lehetetlen és a valószínű megítéléséről (pl. helyszín, idő, szereplők, események kapcsán).
- Különböző társadalmi-történelmi jelenségek összehasonlítása
- Rajzos vázlat készítése. Folyamatábra, diagram elemzése.
- Saját vélemény érthető megfogalmazása, a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés
- megkülönböztetése.
- Események, történetek elbeszélése élőszóban, illetve emlékezetből.
- Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretekről.
- A különböző információforrások alapján szóbeli következtetések megfogalmazása.

- Fogalmazás írása valamely történelmi-társadalmi és erkölcsi témáról.
- Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal.
- Viszonyítások használata: konkrét történelmi időszakokhoz kapcsolódóan (pl. előző évtized, a reformkorban, a XX. században).
- Kronológiai adatok rendezése.
- Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata évtized, évszázad, évezred, emberöltő.
- Események, jelenségek, tárgyak, személyek stb. időrendbe állítása.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete. A tanultak elhelyezése az időben a kiemelt időpontokhoz képest, kronológiai számítások.
- Az egyes történelmi jelenségek (gazdaság, kultúra, politika stb.) eltérő időbeli ritmusának felismerése
- A múltban élt emberek életének összehasonlítása a jelennel.
- Események, személyek, tárgyak csoportosítása korok szerint.
- Egyes korszakok jellegzetességeinek megragadása és összehasonlítása.
- Történelmi időszakok, pl. századok összehasonlítása a változások mennyisége és gyorsasága szempontjából.
- A különböző korokban élt emberek sorsának összehasonlítása abból a szempontból, hogy mi változott az életük során.
- A gyorsan és lassan lezajló változások megkülönböztetése.
- Egyszerű térképek másolása kézi munkával.
- A tanult helyek megkeresése a térképen.
- Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről.
- Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken.
- Egyszerű alaprajzok készítése.
- Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen.

Állampolgári ismeretek

- Ismerje a család fogalmát, társadalmi szerepét
- Tudja a családi háztartás összetevőit, a család gazdálkodását meghatározó és befolyásoló tényezőket
- Ismerje a település/lakóhely alapvető értékeit, fontosabb intézményeit
- Tudja a nemzet és nemzetiség fogalmát
- Ismerje a magyar állam alapvető intézményeit
- Ismerje az állam szerepét a gazdaságban
- Ismerje a mindennapi ügyintézés alapintézményeit
- Ismerje a fogyasztóvédelem funkcióját a mindennapi életben
- Tudja a köznevelés fogalmát
- Ismerje az egészségügyi rendszert
- Legyen tisztában a szociális ellátás fogalmával

Angol nyelv

- A tanuló utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkeztetni;

- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket feltesz,
- eseményeket elmesél;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- egyszerű párbeszédben részt vesz;
- fenntartja a beszélgetést, pl. új témát kezdeményez.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb.100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő, 50 szavas szöveget ír;
- kb. 50-70 szavas jellemzést, beszámolót ír.

Matematika

- A tanuló ismerje a halmazokat, halmazműveleteket.
- racionális számokkal végzett műveleteket.
- hatványozást és a nevezetes azonosságokat.
- egyenletek, egyenlőtlenségek megoldását, ellenőrzését.
- szöveges feladatok (helyértékes, geometria, fizikai, keveréses, együttes munkavégzéses) megoldását, ellenőrzésének módját
- A négyzetgyökvonást.
- Pitagorász-tételt és alkalmazását.
- hasáb, henger, gúla hálóját, felszínnek és térfogatának kiszámítását.
- egybevágósági transzformációkat
- középpontos hasonlósági transzformációt.
- függvények (lineáris, abszolútérték, másodfokú) ábrázolását, jellemzését.
- egyenletek grafikus megoldását
- kombinatorika, statisztikai alapfogalmakat.

Digitális kultúra

- Ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit
- Tudjon vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmazni a tanult blokkprogramozási nyelven
- Tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről

- Ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket
- Tudjon a tartalomnak megfelelően kialakítani szöveges vagy multimédiás dokumentumot
- Ismerje és kritikusán használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás)
- Etikusan használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival
- Ismerje egy bittérképes rajzolóprogram használatát, tudjon azzal ábrát készíteni
- Tudjon rajzeszközökkel ábrát készíteni bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban
- Tudjon használni cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket táblázatkezelő programban
- Tudjon az adatok szemléltetéséhez diagramot készíteni
- Ismerje az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét
- Tudjon a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekről, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket

Fizika

- A tanuló ismerje a tanult fizikai mennyiségek (feszültség, áramerősség, teljesítmény, ellenállás) fizikai jelét, mértékegységét.
- Ismerje a hang és a fény jellemzőit, a hallás és látás fizikai hátterét.
- Legyenek ismeretei az optikai eszközökről.
- Ismerje a háztartásokban, a közlekedésben alkalmazott energiahordozókat, értse az energiatakarékosság szükségességét.
- Ismerje a Naprendszer objektumait, legyenek ismeretei az Univerzum felépüléséről. Értse a csillagjósítás és a csillagászat közötti különbséget.
- Legyenek ismeretei az időjárási jelenségek, természeti katasztrófák fizikai hátteréről.
- Ismerje fel az ember környezetszennyező, természetkárosító tevékenységét.
- Az elektromos áramról tanult ismereteit tudja alkalmazni a háztartási elektromos készülékek használatakor.
- Legyen tisztában az elektromos készülékek használata során fellépő kockázatokkal, veszélyekkel.
- Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz tartozó kísérletek, hétköznapi jelenségek magyarázatára.

Biológia

- A tanuló ismerje az emberi test felépítését és működését.
- A szerveződési szinteket; sejteink közös jellemzőit
- a szövetek felépítését és funkcióját.
- az önfenntartó működéseket: a szervek felépítését és működését.
- az idegrendszer felépítését és működését;
- a szomatikus és a vegetatív idegrendszer felépítését és működését;
- a reflexek, érzékszervek felépítését, működését.
- a nemi működést.
- az ember nemi életét.
- A terhesség és szülés körülményeit.
- A higiénia és a nemi úton terjedő betegségek megelőzését.

Kémia

- A tanuló ismerje a nemesgázokat, a hidrogént
- Halogénelemeket, a hidrogén-kloridot.

- a VI. főcsoport jellemzőit,
- a víz, vizes oldatok kémhatását,
- a hidrogén-peroxidot,
- fontosabb kénvegyületeket.
- az V. főcsoport jellemzőit,
- az ammónia, a salétromsav, a foszforsav, a műtrágyák jellemzőit.
- a IV. főcsoport jellemzőit
- fontosabb szénvegyületeket, a szilícium és vegyületeit.
- a fémek általános jellemzését.
- korróziót, korrózióvédelmet.
- Az alkálifémeket, az alkáliföldfémeket,
- a természetes vizek keménységét, vízlágyítás folyamatát.
- az alumínium tulajdonságait és az alumíniumgyártás folyamatát.
- a vas tulajdonságait és a vasgyártás folyamatát.
- a rézcsoport jellemzőit.
- a cinkcsoport jellemzőit.

Földrajz

- A tanuló ismerje Közép-Európa természeti földrajzát.
- Közép-Európa országainak gazdaságföldrajzát.
- Magyarország természeti földrajzát.
- Magyarország társadalomföldrajzát.
- a tankönyvben szereplő topográfiai névanyagot
- A tanuló tájékozódjon a vaktérképen.

Étika/hit- és erkölcsstan

- Erkölcsi értékek, normák helyes értelmezése, különbségtétel jó és rossz, igaz és hamis, bátor és gyáva, hasznos és haszontalan, szép és rút között
- Önálló vélemény megfogalmazása a legfontosabb erkölcsi értékekkel kapcsolatban
- Vélemények ütköztetése, vita, egyeztetés alapvető erkölcsi normák terén
- Személyes élmények, tapasztalatok felidézése erkölcsi kérdésekben
- Irodalmi és publicisztikai művek, filmek erkölcsi szempontú elemzése
- Kritikai gondolkodás, lelkiismereten nyugvó morális döntések meghozatala

Vizuális kultúra

- Bonyolultabb természeti forma (pl. csigaház) tanulmányrajza, tónusos, színes kivitelben. Csendélet beállításról több nézetű kép készítése
- A megismert festmények stílusában kép készítése
- Tárgytervezés, épülettervezés
- Képregény készítés, storyboard, fázisrajz, fotomontázs, plakát tervezése XIX., XX. századi egyetemes és magyar művészeti alkotások ismerete

Ének - zene

- régi és új stílusú népdal ismerete, éneklése, stílusos előadása (tisza intonáció, magabiztos szövegtudás) szolmizálása kottakép alapján.
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra
- Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod)
- Ritmusképletek: szinkópa, nyújtott ritmus, éles ritmus
- k6, n6 hangközök ismerete
- t1-t8 összes hangköz ismerete, felépítése adott hangra

- Késő romantika, XX. század zenéje, műfajai, zenei irányzatok, zeneszerzők: programzene (G. Gershwin), jazz (B. Britten), blues (C. Orff), musical, rockopera
- XX. sz. magyar zeneszerzői: Kodály Zoltán, Bartók Béla, Szokolay Sándor
- Zeneművek: Kodály: Psalmus Hungaricus, Bartók: Négy szlovák népdal, Andrew L. Webber: Macskák

Testnevelés

- Az előző évfolyamokon tanult rendgyakorlatok pontos és gyors végrehajtása, az utasítások fegyelmezett követése.
- Versenyek, mérkőzések szervezői és rendezői feladatainak ellátása.
- A sokoldalú előkészítésre és a prevencióra alkalmas gyakorlatok / részben / önálló végzése, az ismétlésszám és az intenzitás növelésével azok hatásfokainak növelése, az alapvető fizikai képességek önmagukhoz mért optimális fejlesztése.
- Az atlétikai mozgások helyes technikai végrehajtása, görcsös erőlködés nélküli vágtafutás, kitartó futás 10-12 percig, a futás intenzitásának fokozatosan növelve.
- Energikus elugrás, térdnyerő légmunka az ugrásoknál.
- A hajításnál és a lökésnél a lendületszerzés és a hajítás harmonikus összekapcsolása.
- Tornában a talajon tanult mozgáselemekből összeállított gyakorlatok, valamint a lendületes, biztonságos talajra érkezéssel végrehajtott támaszugrások végzése.
- Labdajátékokban a legáltalánosabb támadási és védekezési megoldások ismeretének a birtokában a választott játék, játékok aktív és élményszerű játszása.
- Sportszerű küzdelem az oktatott sportág / önvédelmi, illetve küzdősport / szabályainak betartásával.
- A szabadban végzett mozgásos tevékenységek körének bővítése, gyakorlása.